

НЯКОИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА КУРСА ЗА Е-ОБУЧЕНИЕ ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК И ПОВИШАВАНЕ МОТИВАЦИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ ОТ ДИГИТАЛНОТО ПОКОЛЕНИЕ

Гергана Кирова

SOME FEATURES OF THE E-LEARNING COURSE IN ENGLISH AND IMPROVING THE MOTIVATION OF THE STUDENTS FROM THE DIGITAL GENERATION

Gergana Kirova

Abstract: *The present paper gives an overview of the e-learning course in English for students in BA programmes introduced at Burgas Free University under project: „Development of electronic forms for distance learning in the system of higher education” and highlights some features of the resources and activities included towards improving the students’ motivation*

Key words: *e-learning, digital generation, second language acquisition, study skills, competences*

Разработените модули за електронно обучение по английски език са предвидени за студенти от 1 курс и 2 курс в бакалавърски програми – ниво А1 (начинаещи) и са съобразени с изискванията за учебно съдържание, което е ориентирано към смесения тип обучение (Blended learning). Обучението интегрира разнообразни информационни и комуникационни технологии и традиционни и интерактивни методи на преподаване - съобразени с Общоевропейската референтна езикова рамка. Четирите основни езикови умения: слушане, говорене (речево общуване и монологична реч), четене и писане се въвеждат, тренират и прилагат в нови езикови ситуации едновременно с цел комплексното им овладяване и формиране чрез взаимното им подпомагане.

Целта на обучението е чрез изграждане на базисна езикова компетентност, натрупване на основен речников запас, нужен за комуникация в различни житейски ситуации и изграждане на логична представа и усвояване на знания за структурата и функциите на езика студентите да могат да придобият следните комуникативни умения и компетенции:

1. Комуникативни умения: изговаряне буква по буква; произнасяне, писане, интонация; въпроси, молби, инструкции за контрол на комуникативната ситуация.
2. Лична информация: поздрав и сбогуване, владее се на формулите за обръщение и разнообразието в средствата на общуване. Искане и даване на лична информация - име и фамилия, националност, изучавани/говорими езици, професия, възраст, телефонен номер и факс, адрес на електронната поща.
3. Култура : страни, в които се говори английски език ; различните видове произношение на английски език; имена и фамилии в англоезичния свят, езикът на тялото, любопитни факти.
4. Описание: описание на външния вид и характера на хората около нас. Представяне на непознати; социални обичаи в момента на запознанство с непознати. Изразяване на намерение да се направи нещо и обясняване на причините и целта за това. Даване на мнение за характера на дадена личност чрез обосноваване.
5. Семейството: даване на информация за членовете от семейството - родови връзки; представяне на членовете от семейството и даване на пълна информация, свързана с тях.

6. Изразяване и питане за вкусовете на хората. Разлика във вкусовете: съгласие и несъгласие. Намиране на прилики. Реагиране пред вкусовете на другите.

7. Говорене и питане за хоби.

8. Печелене на време за отговор на зададен въпрос или изразяване на мнение относно нещо: размяна на реплики.

9. Изразяване на благодарност

Подборът на обучителните ресурси и интерактивни упражнения по английски език за ниво А1 за електронно обучение на студенти от бакалавърски програми по проект „Развитие на електронни форми за дистанционно обучение в системата на висшето образование“ бе пряко подчинен на спецификата на обучение по английски език в БСУ и на потребностите на студентите от така нареченото поколение „дигитални по рождение“ – чиито предпочитания, очаквания и стил на учене са съвсем различни от тези на студентите от предходни години.

През 2001 американският учен и образователен експерт Marc Prensky [1] извежда следните характеристики на поколенията, на базата на боравене с информационните технологии – „дигитални имигранти“ (*digital immigrants*), които усвояват новите технологии на по-късен, зрял етап от живота си и „дигитални по рождение“, родени и израснали в дигиталната ера (*digital natives*).

Класификацията на австралийския изследовател и социолог McCrindle [2] на поколенията, които съжителстват в началото на 21 век включва 7 категории:

поколение наименование	година на раждане	характеристики спрямо степента на боравене с дигиталните технологии	стил и среда на учене
старейшини	преди 1925 г.	предшественици на дигиталните технологии <i>digital aliens</i>	формално, дидактично, инструк тивно във военен стил и дисциплинирано
builders (строители)	1925- 1946		
Baby Boomers („бум на раждаемостта“)	1946-1964	дигитални имигранти <i>digital immigrants</i> – чужди на технологиите, част от тях възприемат и из- ползват охотно новите технологии, а повечето не ги разбират и приемат с неохота	по-свободно, структурирано, в класна стая, атмосфера на мълчание

Generation X (поколение X)	1965-1979	дигитални имигранти-адаптиращи се към дигиталното <i>digital adaptives</i> с желание, охотно прегръщат новите технологии	спонтанно, интерактивно, около кръгла маса, по-разчупена атмосфера
Generation Y (поколение Y)	1980 - 1994	дигитални „туземци“ (дигитални по рождение) – <i>digital natives</i> - изцяло потопени в дигиталната среда, носители на революцията в комуникациите	мулти-сензорно, визуално в музикална и мултимодална среда
Generation Z (поколение Z)	1995- 2010		насочено към студента, кинестетично, всекидневна атмосфера , с много стимули
Generation Alpha (поколение α)	2010 +		

Фиг. 1. Класификация на поколенията в началото на 21 век

Електронното обучение се явява пресечната точка във виртуалното пространство, в която могат да се срещнат преподавателите, които се причисляват към поколението на дигиталните имигранти и студентите от поколенията Y и Z.

Фиг. 2. Електронно обучение и поколения

Младите хора от поколенията Y и Z – „дигитални по рождение“(digital natives) са „автентични носители на дигиталния език на компютрите, видео игрите и Интернет“. [3] Те имат на разположение и охотно използват във всекидневието си всички налични електронни/дигитални „играчки“ – Интернет, социални мрежи, блогове, смартфони, лаптопи, iPad, планшети. Естествено факта, че това поколение студенти са израснали с технологиите и всички инструменти на дигиталната епоха не означава да струпаме арсенал от „умни неща“ в класната стая, което автоматично ще доведе до ефективно преподаване и учене.

Друг фактор, който имах предвид при подготовката на материали за курса за електронно обучение са основните характеристики на дигиталното поколение, свързани с ученето [4]:

1. Те са „на ти с техниката“.
2. Разчитат на търсачки за получаване на информация.
3. Интересуват се от мултимедии.
4. Създават Интернет съдържание.
5. Учат чрез индуктивни открития- предпочитат да учат чрез правене, а не да четат текст или инструкции. Студентите от това поколение са кинестетични, те трябва да бъдат непрекъснато ангажирани с учене в 1 лице ед.ч. , симулации и ролеви игри
6. Могат да се занимават с няколко задачи едновременно (multitasking).
7. Общуват визуално, визуално грамотни са, чувстват се по-комфортно в богата на изображения среда, а не само с текст; не обичат да четат книги, правят го, когато се налага; предпочитат графични изображения и визуализация от всякакъв вид – иконки, видео и снимки. Имат богат опит с 3D анимации и симулации.
8. Емоционално открити са – лесно изразяват чувствата си, отворени са към запознанства с нови хора, споделяне на лична информация и дигитално споделяне в блогове, Facebook, Twitter, Myspace и др. социални мрежи.
9. Предпочитат работата в екип и сътрудничеството, имат силно изразена социална склонност и потребност от междуличностно общуване, както онлайн, така и лице в лице.
10. Предпочитат да пишат с клавиатура , а не на ръка.

Целта на разработените учебни теоретични материали и интерактивни упражнения и задачи е да бъдат по-близки, интересни и лесни за разбиране от студентите, като по този начин се повишава тяхната мотивация и ангажираност в учебния процес .

Разработеният електронен курс по общ английски език следва структурата на учебната система *Language Leader* [5] и е предназначен за начинаещи студенти (ниво A1) и за всички, които желаят да опреснят и затвърдят вече усвоени езикови единици, както и да придобият и прилагат нови съвременни умения, които да ги подготвят за реална работна среда. Курсът съпътства семинарните занятия по английски език, изпълняват се дейности за усвояването на езикови модели и развиването на езиковите умения. Учебното съдържание е разпределено в 12 модула, които предлагат разнообразие от учебни ресурси и учебни дейности :

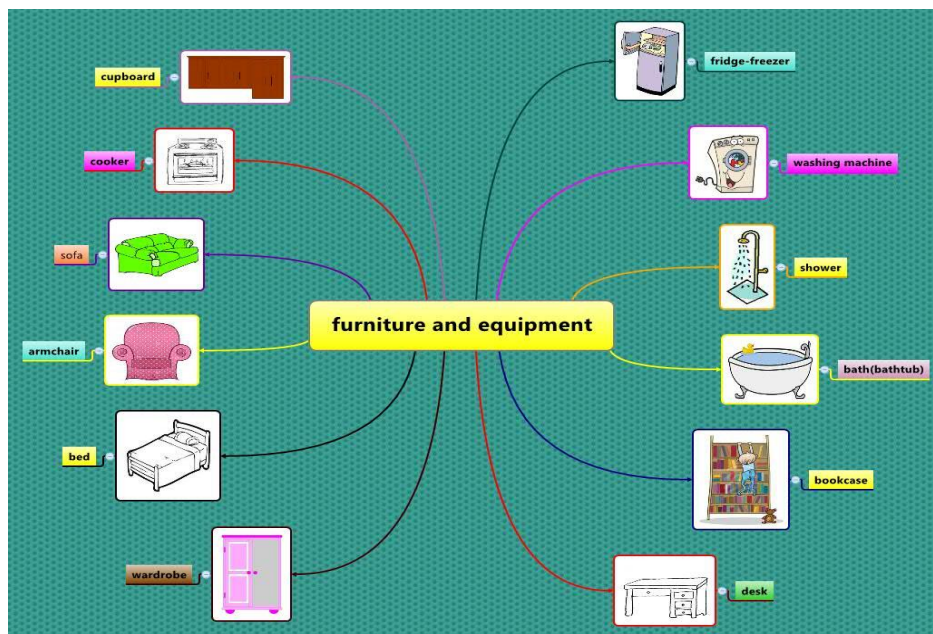
Обучителни ресурси и учебни дейности - граматика	Обучителни ресурси и учебни дейности- лексика и основни езикови функции
The verb 'to be' – The Present Simple Tense There is/there are	Cities; places in a city People and jobs Habits and routines

The Present Simple Tense Use of articles Modal verbs – can, should/shouldn't, have to, must Countable/uncountable nouns; quantifiers: some, any, much, many, a lot of Comparison of adjectives The Past Simple Tense Futurity – The Future Simple Tense; to be going to for plans/intentions The Present Perfect Tense – questions; short answers; time expressions	Leisure and entertainment – films, holidays, sports Transport; travelling Food; eating out; polite language– offers, requests and replies Shopping British vs American English My home; buildings; furniture and equipment; green living Money Describing objects Describing a process Describing appearance
---	---

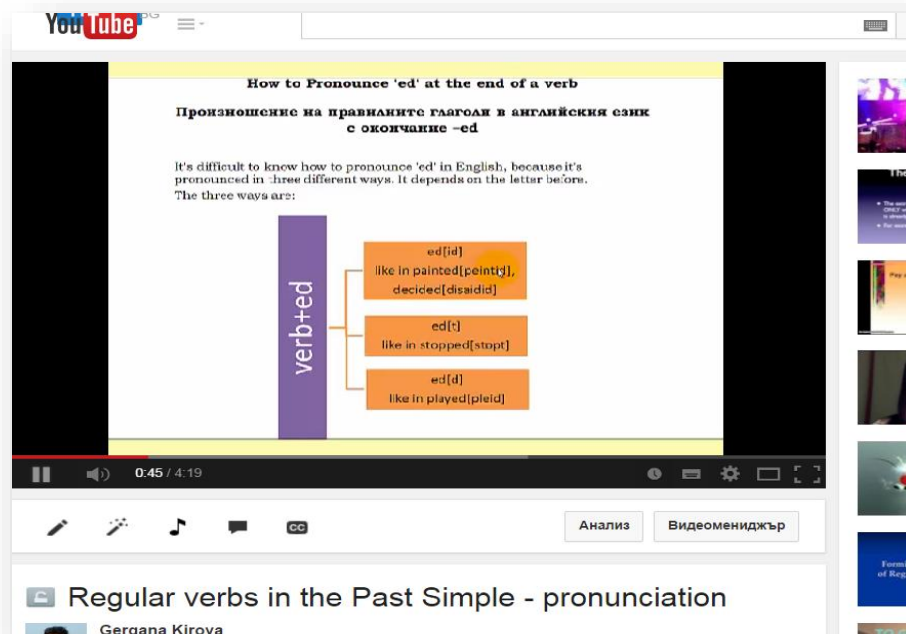
Отчитайки посочените по-горе особености на дигиталното поколение учебните ресурси въвеждат основните граматически и лексикални теми и функции на езика - комуникативни ситуации под формата на презентации (PowerPoint и Prezi), мисловни карти, www. представяне- линкове към страници с онлайн ресурси и онлайн речници и енциклопедии, аудио уроци, видео уроци, речници с тематичната лексика във всеки отделен модул. Обучаващите видеоклипове и презентации са предпочитана форма за съвременните студенти с визуално-кинетичен стил на учене, пред текстовите файлове. Пример за това са Фигура 3 - презентация, която представя и обобщава най-често използваните изрази и шаблони за описание на външен вид, Фигура 4 - в която под формата на мисловна карта е представена основната лексика свързана с дома – мебели и обзавеждане и Фигура 5 – видеурок в YouTube за произношението на окончанията на правилните глаголи, който създадох с помощта на програмата Camtasia studio.

Фиг.3. Описание на външен вид

Фиг. 4. Домът – мебели и обзавеждане

Фиг.5. Произношение на правилните глаголи

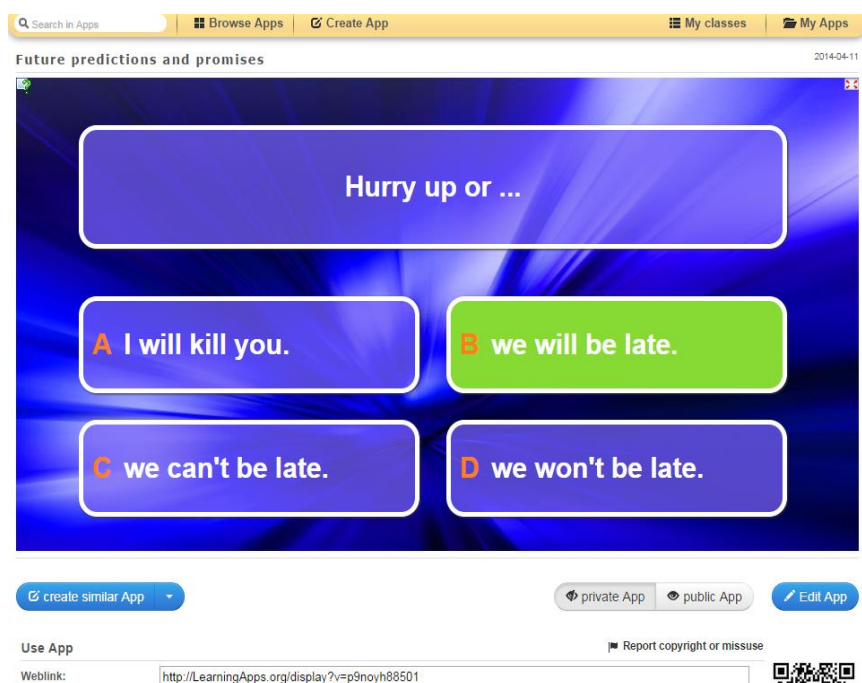
С визуалния преговор на вече наученото в час, студентите имат възможност да опреснят и затвърдят основните категории, след което да изпълнят поставените им задачи под формата на интерактивни упражнения.

Учебните дейности включват богато разнообразие от интерактивни упражнения за слушане, четене и писане - уроци (lessons), анкети (questionnaires), скорм тестове (Scorm packages), (quizzes)-тестове с варианти за отговор, с избор вярно-грешно, кръстословици, писмени задания (writing tasks).

Различните по вид интерактивни упражнения, създадени с платформата Moodle, приложенията Hot Potatoes и LearningApps провокират индивидуалната и междуличностна мотивация на студентите. Наличието на ясни правила, елементите на ролево участие и състезателност, възможността за преиграване или restart повишиха изключително мотивацията на студентите, които при апробиране на учебните дейности изпълниха успешно и ефективно разнообразните упражнения. Възможността за повторно преиграване на упражненията помага да се пределеят някои основни трудности и „опасения“ при усвояването на езика (образуване на глаголни форми, избор на правилното спрежение, съгласуване подлог-сказуемо, употреба на определителен-неопределителен член).

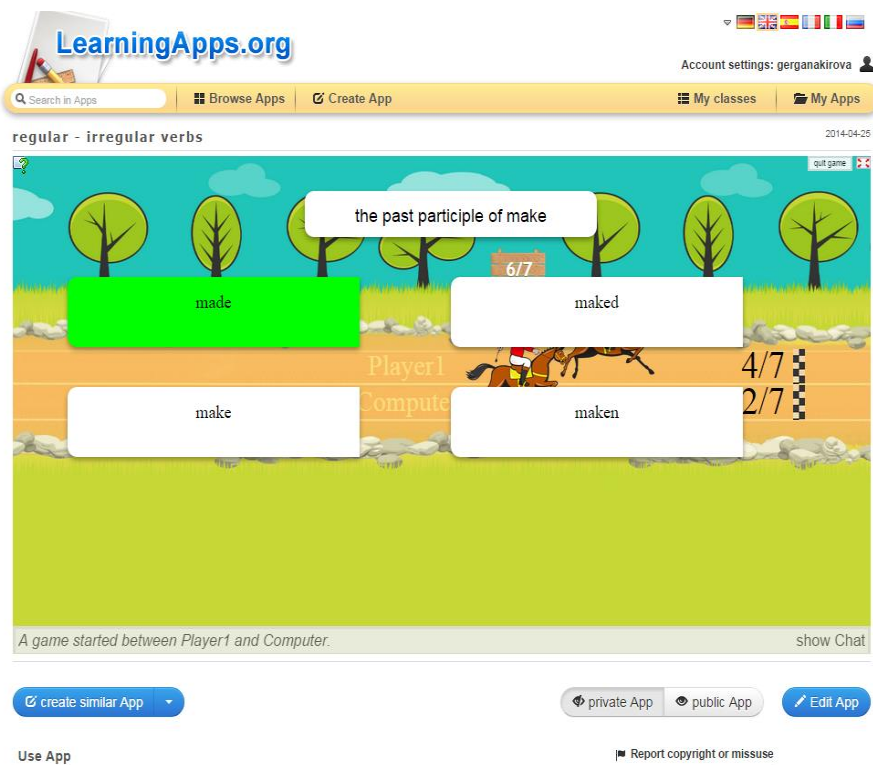
Като пример за това бих искала да посоча упражнение, създадено с приложението LearningApps, представено във Фигура 6 по-долу.

Под формата на игра (която следва формата на играта „Стани богат“ с няколко варианта за отговор, от които един е верен) студентите имаха възможност да упражнят и затвърдят иначе „скупната“ и „досадна“ граматика - употребата на различните начини за изразяване на бъдещи действия.

Фиг.6. Интерактивно упражнение с множество варианти за отговор – бъдещи времена

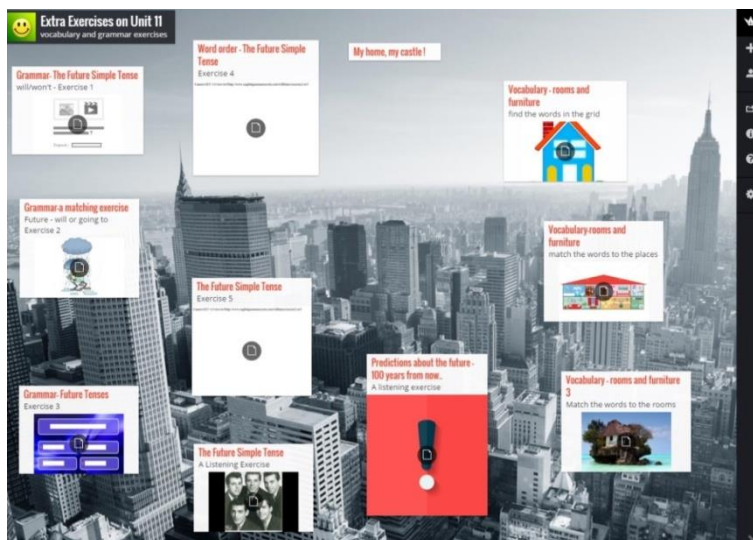
Подобен пример е и Фигура 7 по-долу – упражнение с варианти за избор с формите за минало време и минало причастие на неправилните глаголи в английския език (които изключително затрудняват студентите при употреба). Студентите имат възможност да работят по упражнението самостоятелно, по двойки или като се състезават в група, което при изпълнение на упражнението рязко повиши мотивацията, студентите проиграха упражнението няколко пъти в различни конфигурации по двойки, състезателният елемент ги провокира да научат правилните форми и крайният резултат беше виден в направения по-късно текущ тест за проверка на знанията (с резултати над 80%).

Фиг. 7. Неправилни глаголи – форми за минало време и минало причастие

Богатият опит на студентите от Поколенията Y и Z с телевизионните и онлайн игри и различни симулации е развил у тях очакването за своевременна реакция и възнаграждение. „Дигиталните по рождение“ нямат търпение да получат своите оценки, очакват ги веднага, а не след определен период от време, както е прието при традиционния начин на проверка на знанията. Интерактивните упражнения отговарят именно на тази потребност – те се характеризират с резултативност веднага, а не след седмица.

Приложението Padlet предоставя възможността да се включат много и различни по вид задачи на една страница (стена), като хоризонталното разположение и достъпният интерфейс прават работата и навигацията много по-лесни и дават възможност да се допълва стената с нови упражнения. Пример за използването на това приложение е Фигура 8 по-долу:

Фиг. 8 Допълнителни упражнения – Модул 11

Учебната дейност „задания“ (writing tasks) дава възможност в края на всеки модул да се възложат задачи за самостоятелна подготовка, като определя по електронен път краен срок за изпълнението им. По този начин, своевременната обратна връзка и оценка на работата, доведоха до повишаване активността на студентите, които очакваха оценките си и коментара на преподавателя по представената писмена работа веднага след посочения краен срок за предаване на заданието.

Платформата за електронно обучение проследява активността на студентите по време на обучението, осигурява електронна проверка на изпълнението на задачите и проследява развитието на обучаваните чрез резултатите от оценяването, което осигурява полезна постоянна обратна връзка с преподавателя.

Като отчитаме особеностите и характерните черти на „дигиталните по рождение“ студенти – бъдещи и настоящи, можем да предизвикаме активното им участие в учебния процес, да подобрим постиженията им, да повишим мотивацията им за постигане на по-високи резултати с включване в обучението на технологии и средства, които те използват ежедневно и така да повишим ефективността на обучението, да изградим у студентите увереност в използването на чуждия език и да им осигурим много по-широк достъп до обучителни ресурси на английски език. Това ще даде възможност за изграждане на достатъчно добре развита способност за общуване в рутинни ситуации с носители на съответния чужд език или с хора, които го използват компетентно, без той да им е роден.

Използвана литература:

1. Prensky, M. (2001), Digital Natives, Digital Immigrants - On the Horizon, *MCB University Press*, Vol. 9 No. 5 pp.1-3
2. McCrindle, M., Wolfinger, E. (2010) The ABC of XYZ: Understanding the Global Generations, *UNSW Press*
3. Prensky, M. (2001), Digital Natives, Digital Immigrants-On the Horizon, *MCB University Press*, Vol. 9 No. 5 ,p.1
4. Berk, R.A. (2010) How do you leverage the latest technologies, including Web 2.0 tools, in your classroom? *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 6(1), 1-13
5. Lebeau, I., Rees, G. (2008) Language Leader Elementary, *Pearson Longman*